

Wstęp

Zycie każdego człowieka składa się z kilku następujących po sobie etapów. Na początku jest okres dzieciństwa, później – kolejno – młodości, dorosłości i starości. Na każdym z tych etapów człowiek się rozwija, nabywa nowe umiejętności, zawiera znajomości i wchodzi w relacje z innymi. Towarzyszą temu uczucia i emocje. Ważne są także motywy podejmowanych działań. Każda nasza aktywność pozostawia ślad materialny (na przykład list, artykuł prasowy, spisane wspomnienia), ale także tę niewidoczną bezpośrednio pozostałość w pamięci osób, które stanęły na naszej drodze. W książce tej ukazana jest postać Małgorzaty Matei na podstawie obu tych źródeł. Pierwsza część – historyczna – oparta została w większości na materiałach źródłowych. Z kolei w *Aneksie* znalazły się wspomnienia i wywiady z osobami, które znały główną bohaterkę. W efekcie mamy okazję przyrzeć się postaci historycznej z obu perspektyw.

Książka poświęcona jest Małgorzacie Matei (1942–2011). Na tle jej biografii przedstawiono także historię Duszpasterstwa Przedsiębiorców i Pracodawców TALENT w latach 1999–2022. Dodatkowo w publikacji zawarte zostały wywiady oraz wspomnienia rodziny i innych osób, które znały główną bohaterkę lub były zaangażowane w działalność Duszpasterstwa TALENT.

Początkowy fragment tytułu publikacji – *Nietypowa babka* – pochodzi z wywiadu z Małgorzatą Mateją opublikowanego w numerze 3 z 2004 roku „TALENTU. Biuletynu Duszpasterstwa Przedsiębiorców i Pracodawców”¹ oraz w książce pod redakcją Anny Jaworek:

¹ Archiwum Jana Michalskiego, *Materiały z Duszpasterstwa TALENT, Jestem w ogóle nietypowa babka. Rozmowa z Małgorzatą Mateją*, „TALENT.

Ku Bożej chwale. Z przedsiębiorczymi katolikami rozmawia Anna Jaworek, wydanej w 2011 roku². Tego rodzaju publikacja ma znaczenie z kilku powodów. Po pierwsze, książka ma charakter biograficzny, ponieważ: „Nieśmiertelność ludzka trwa na papierze”³. Po drugie, może odgrywać również rolę terapeutyczną dla wszystkich, którym zmarli lub zginęli najbliżsi. Po trzecie, ukazuje biografie Ślązaczki, w której można odnaleźć wiele elementów związanych z kultywowaniem historii, kultury i tradycji górnośląskiej. Po czwarte, przedstawia mechanizmy tworzenia się gospodarki wolnorynkowej i pierwsze inicjatywy biznesowe Polaków, a także trudności, z jakimi musieli się mierzyć zarówno na początku lat dziewięćdziesiątych, jak i później. Po piąte, obrazuje przedsiębiorczość Ślązaczek. Po szóste, relacjonuje historię Duszpasterstwa Przedsiębiorców i Pracodawców TALENT. Szczególnie jednak należy podkreślić ukazanie świadectwa życia głównej bohaterki, a na tym tle także osób, które udzieliły wywiadów. Postawa życiowa wszystkich tych postaci może być wzorem do naśladowania. W dzisiejszym świecie wielu ludzi zadaje sobie pytania: Jak żyć? Jaki jest cel mojego życia? Myślę, że na wiele tego rodzaju zagadnień można odnaleźć odpowiedź w tej książce.

Publikacja została podzielona na trzy rozdziały. Pierwszy zawiera biogram Małgorzaty Matei przedstawiający jej życie rodzinne i osobiste, pracę zawodową oraz życie religijne. W rozdziale drugim przedstawiono główną bohaterkę w pamięci rodziny i przyjaciół. Trzecia część zawiera historię Duszpasterstwa TALENT, w tym powstanie, organizację, cele i formy działania, a także opisana została działalność tego zrzeszenia na Górnym Śląsku. W *Aneksie* zamieszczone są wywiady i wspomnienia krewnych oraz znajomych Małgorzaty Matei. W książce znalazło się również wiele zdjęć z życia Małgorzaty Matei. Na ostatniej stronie Fotogalerii znajduje się kod QR, pod którym można wyszukać wiele ciekawych materiałów dotyczących głównej bohaterki i Duszpasterstwa TALENT.

Biuletyn Duszpasterstwa Przedsiębiorców i Pracodawców” 2004, nr 3, s. 2–3.

² *Jestem w ogóle nietypowa babka. Rozmowa z Małgorzatą Mateją (2004 r.)*, w: *Ku Bożej chwale. Z przedsiębiorczymi katolikami rozmawia Anna Jaworek*, red. A. Jaworek, Kraków 2011, s. 82.

³ *Księga sentencji łacińskich (wybór)*, red. J. Muras, Warszawa 2005, s. 61.

W książce wykorzystano materiały z Archiwum Archidiecezjalnego w Katowicach, Archiwum Duszpasterstwa Przedsiębiorców i Pracodawców TALENT w Krakowie oraz prywatne Anny Wyrwol i Jana Michalskiego. Podjęto próbę skorzystania z materiałów archiwalnych znajdujących się w miejscach zatrudnienia głównej bohaterki, starania te jednak zakończyły się niepowodzeniem. Sięgnięto ponadto do opublikowanych wspomnień, wywiadów oraz prasy. Wykorzystano również dostępną literaturę oraz – w szerokim zakresie – źródła dostępne w Internecie. Cennymi źródłami informacji były: wywiad z Małgorzatą Mateją opublikowany w książce *Ku Bożej chwale. Z przedsiębiorczymi katolikami rozmawia Anna Jaworek*⁴, film *Żeby przed nazwiskiem było człowiek*, którego pomysłodawczynią jest Małgorzata Felicka, a scenarzystą i reżyserem – Krzysztof Jan Kubiak⁵, oraz artykuł prasowy Przemysława Kucharczaka *Bizneswoman z litości*, który ukazał się w „Gościu Niedzielnym” w 2015 roku⁶.

W tym miejscu chcielibyśmy podziękować wszystkim osobom, które przyczyniły się do powstania publikacji. W pierwszej kolejności podziękowania składamy inicjatorom wydania – Państwu Teresie i Janowi Michalskim oraz Marceli i Andrzejowi Wyciskom. Szczególne podziękowania należą się Janowi Michalskiemu za koordynowanie prac i zaangażowanie. Serdeczne podziękowania kierujemy w stronę rodziny Małgorzaty Matei, przede wszystkim do Anny i Marcina Wyrwólów, za wsparcie, udostępnienie materiałów i cenne wskazówki. Specjalne wyrazy wdzięczności kierujemy w stronę osób, które udzieliły wywiadów. Dziękujemy również recenzentowi publikacji prof. dr. hab. Kazimierzowi Miroszewskiemu, księdzu Grzegorzowi Piątkowi SCJ za napisanie wprowadzenia, a także księdzu dr. Przemysławowi Królowi SCJ. Jesteśmy wdzięczni wszystkim, których z imienia i nazwiska nie sposób tutaj wymienić, a którzy służyli radą, pomocą i dobrym słowem przy powstawaniu niniejszej publikacji.

⁴ *Jestem w ogóle nietypowa babka...*

⁵ Film *Żeby przed nazwiskiem było człowiek*, scenariusz i reżyseria Krzysztof Jan Kubiak, pomysł filmu Małgorzata Felicka, <https://duszpasterstwo.talent.pl/malgorzata-mateja/> [dostęp: 22.08.2022].

⁶ P. Kucharczak, *Bizneswoman z litości*, „Gość Niedzielnym”, nr 33, 16.08.2015, dodatek „Pielgrzymka Kobiet”.